

Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitystarpeen tarkastelu

Rakennus- ja ympäristölautakunta 20.06.2023 § 60
656/11.04.00/2023

Parkanon kaupungin alueella sijaitsee kaikkiaan 14 pohjavesialuetta, jotka luokitellaan seuraavasti:

1-luokka (vettä käytetään tai tullaan käyttämään yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/ tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin)

- Isokangas
- Karjanmaa A
- Karjanmaa B
- Kihlakunnankangas
- Kuivasjärvi
- Latikkakangas
- Metsäsianvuori
- Ristiharju
- Vuorijärvi

Näistä Kihlakunnankangas, Latikkakangas, Metsäsianvuori ja Lapinneva-Lapiolahti luokitellaan 1E-luokkaan eli näiden alueiden pohjavesistä on riippuvainen merkittävä pintavesi- tai maaekosysteemi (esim. lähde tai taimenpuro).

2-luokka (alue, joka antoisuuden ja muiden ominaisuuksien perusteella soveltuu vedenhankintaan)

- Hoseuskangas
- Lapinneva etelä
- Lapinneva pohjoinen
- Lapinneva-Lapiolahti
- Mäntylänharju

Näistä Lapinneva-Lapiolahti luokitellaan 2E-luokkaan.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma valmistui konsulttityönä (Sito) vuonna 2015. Siinä esitettiin erilaisia toimenpiteitä pohjavesialueilla havaittujen riskien minimoimiseksi. Työtä ohjasi kaupungin, Pirkanmaan ELY-keskuksen ja konsultin edustajista muodostettu ohjausryhmä. Suunnitelman mukaisten toimenpide-ehdotusten toteutumista oli tarkoitus seurata säännöllisesti, mutta yhtään seurantakokousta ei ole pidetty.

Keväällä 2023 Pirkanmaan ELY-keskuksen edustajat kävivät ympäristötarkastajan kanssa neuvotteluja suojelusuunnitelman päivittämisestä. Päivitys suositellaan tehtäväksi vähintään 10 vuoden välein. Neuvottelun tuloksena ympäristötarkastaja lupasi selvittää suojelusuunnitelmassa esitettyjen toimien toteutumista, jotta selviää, riittääkö päivitykseksi tilanteen kartoittaminen ja esille tulleiden riskien selvittäminen vai tulisiko ohjelma päivittää kokonaisuudessaan.

Ympäristötarkastaja tarkasti pohjavesialueet huhti-kesäkuussa 2023. Raportti suojelusuunnitelmassa esitettyjen toimenpide-ehdotusten tämän hetkisestä tilasta ja uusista havainnoista seuraa oheisaineistona. Tilanne riskien suhteen oli pienentynyt monilta osin. Esim. ottamot on aidattu pääosin ja muuntajat vaihdettu puistomuuntajiin (tätä ei toimenpiteissä). Pohjavesialueilla on aloitettu useilla soranottoalueilla myös pohjaveden seuranta. Luokituksia on muutettu Karjanmaa B -alueella, missä on yhdyskunnan vedenottoa sekä Lapinneva etelä -pohjavesialueella, jonka

luokitus muutettiin luokkaan 2. Isokankaan alueella on tarkoitus aloittaa vedenotto myös kunnan verkkoon vuoden 2024 aikana.

Vanhojen, ennen maa-aineslupaa otettujen, soranottoalueiden osalta ei ole tapahtunut kuitenkaan mitään edistystä. Useilla pohjavesialueilla on lammikoita, jotka ovat syntyneet liian syvän oton vuoksi. Vanhat ottoalueet ovat myös monin paikoin kasvittomia ja maisemallisesti rumia jyrkkine rintauksineen. Myös kahdella aktiivisella maa-ainesten ottoalueella on menossa toimet liian syvän oton saattamiseksi maa-aineslupan mukaiseen suojaetäisyyteen. Pohjavesialueiden kotitarveotostakaan ei tehdä ilmoituksia pynnöistä huolimatta.

Muutamilla pohjavesialueilla on edelleen riskiä aiheuttavia romukasoja ja pylväskasoja. Pohjavesialueista kertovat merkinnät olivat kunnossa vain vedenoton piirissä olevilla alueilla Vuorijärvellä ja Karjanmaalla. Myöskään suojelusuunnitelmassa esitetyjä pohjavesialueiden suojuuksia tai liikenerajoituksia ei ole tehty pohjavesialueilla.

Päivitystarpeen tarkastelun aikana ei käyty läpi vielä kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä tai öljysäiliöitä, mutta todennäköisesti jätevesijärjestelmät eivät täytä pohjavesialueille asetettuja ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksia.

Pohjavesialuekohtaiset vuoden 2015 toimenpide-ehdotukset, vuoden 2023 tarkastukset ja tehdyt toimenpide-ehdotukset on esitetty oheisaineistossa. Seurannan tilanteesta ja toimenpide-ehdotuksista on keskusteltu myös Parkanon Veden toimitusjohtajan kanssa.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää merkitä suojelusuunnitelmassa esitettyjen toimenpide-ehdotusten toteutumisen seurannan tiedoksi ja jatkaa toimia suojelusuunnitelman mukaisten ja uusien havaittujen riskien minimoimiseksi osaltaan mm. pohjavesialueilla havaittujen jätteiden siistimiseksi sekä jätevesijärjestelmien riskien minimoimiseksi. Toimenpiteiden seuranta tehdään jatkossa vähintään kolmen vuoden välein.

Lautakunta lähettää seurantatiedot tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten Parkanon kaupungin tekniselle lautakunnalle, Parkanon Vedelle, Pirkanmaan pelastuslaitokselle sekä Pirkanmaan ELY-keskukselle. Suojelusuunnitelman päivittämisestä päätetään yhdessä ELY-keskuksen kanssa tehtyjen havaintojen perusteella.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.